Torsdagen den 11 mars 2021

P9_TA(2021)0087

Massrättegångarna mot oppositionen och civilsamhället i Kambodja

Europaparlamentets resolution av den 11 mars 2021 om massrättegångarna mot oppositionen och civilsamhället i Kambodja (2021/2579(RSP))

(2021/C 474/13)

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

— med beaktande av sina tidigare resolutioner om Kambodja, särskilt resolutionerna av den 14 september 2017 om Kambodja, särskilt fallet Kem Sokha ([1]), den 14 december 2017 om Kambodja: särskilt upplösningen av partiet CNR ([2]) och den 13 september 2018 om Kambodja, särskilt fallet Kem Sokha ([3]),

— med beaktande av rådets slutsatser om Kambodja av den 26 februari 2018,

— med beaktande av fredsavtalen i Paris från 1991, där artikel 15 innehåller ett åtagande att respektera de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna i Kambodja, även från de internationella signatärernas sida,

— med beaktande av kommissionens beslut av den 12 februari 2020 ([4]) att dra tillbaka en del av de tullförmåner som beviljats Kambodja inom ramen för EU:s handelsordning ”allt utom vapen” från och med den 12 augusti 2020,

— med beaktande av uttalandet av talespersonen för FN:s högkommissarie för mänskliga rättigheter av den 11 september 2020 om gripandet av den framstående fackföreningsmedlemmen Rong Chhun och 24 andra människorätts- och miljöförsvarare ([5]),

— med beaktande av uttalandet av Europeiska utrikestjänstens talesperson av den 2 mars 2021 om massrättegångarna mot oppositionsmedlemmar,

— med beaktande av Internationella arbetsorganisationens konvention om föreningsfrihet och skydd för organisationsrätten,

— med beaktande av uttalandet av den 16 november 2020 från den särskilda rapportören för mötes- och föreningsfrihet, medlemmarna i arbetsgruppen för frågor om diskriminering av flickor och kvinnor och den särskilda rapportören för yttrandefrihet om repressalierna mot det civila samhället och angreppen mot människorättsförsvarare i Kambodja,

— med beaktande av samarbetsavtalet mellan Europeiska gemenskapen och Konungariket Kambodja av den 29 april 1997 ([6]),

— med beaktande av Kambodjas strafflag,

— med beaktande av EU:s riktlinjer om människorättsförsvarare från 2008,

— med beaktande av den allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna av den 10 december 1948,

— med beaktande av den internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter från 1966,

— med beaktande av uttalandet av den 25 november 2020 från Rhona Smith, särskild rapportör om situationen för de mänskliga rättigheterna i Kambodja,

([1]) EUT C 337, 20.9.2018, s. 99.
([2]) EUT C 369, 11.10.2018, s. 76.
([3]) EUT C 433, 23.12.2019, s. 128.
([4]) Kommissionens delegerade förordning (EU) 2020/550 av den 12 februari 2020 om ändring av bilagorna II och IV till Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 978/2012 vad gäller ett tillfälligt upphävande av den ordning som avses i artikel 1.2 i förordning (EU) nr 978/2012 avseende vissa produkter med ursprung i Konungariket Kambodja (EUT L 127, 22.4.2020, s. 1).
([5]) https://www.ohchr.org/FR/HRBodies/HRC/Pages /NewsDetail.aspx?NewsID=26223&LangID=F.
([6]) EGT L 269, 19.10.1999, s. 18.

— med beaktande av artiklarna 144.5 och 132.4 i arbetsordningen, och av följande skäl:

A. I november 2020 anklagades minst 137 personer för samröre med det upplösta oppositionspartiet Kambodjas nationella räddningsparti (CNRP) och ställdes inför rätta efter politiskt motiverade åtal om uppvigling, sammansvärjning och angrepp mot staten enligt artiklarna 451, 453, 494 och 495 i strafflagen.

B. Den 1 mars 2021 fällde tingsrätten i Phnom Penh de nio främsta ledarna för CNRP, som stod åtalade för ”försök till statskupp med avsikt att störta regeringen” i samband med att de försökte återvända till Kambodja den 9 november 2019.

C. CNRP:s tidigare ordförande Sam Rainsy försökte återvända till Kambodja 2019. Rainsy dömdes till det hårdaste straffet på 25 års fängelse. Vid sidan av honom dömdes även Mu Sochua, Eng Chhay Eang, Ou Chanrith, Ho Vann, Long Ry, Men Sothavrin, Tiolung Saumura och Nuth Romduol. För samtliga tilltalade väntar 20–25 års fängelse. Rätten att rösta och ställa upp i val har dragits in.

D. Oppositionspolitikerna dömdes i sin frånvaro eftersom de inte tilläts återvända till Kambodja för att försvara sig i rätten.

E. Medan dessa fall behandlas skyndsamt av domstolarna är rättegången mot CNRP:s tidigare ordförande Kem Sokha, som försatts på fri fot enligt restriktiva borgensvillkor, fortsatt uppskjuten och hans ansökningar om att domstolsförhandlingarna ska återupptas har fått avslag.

F. Kong Atith, nyvald ordförande för Koalitionen för kambodjanska beklädnadsarbetares demokratiska union (CCAWDU), dömdes i juli 2019 i sin frånvaro för avsiktligt våld i samband med en protest 2016 där busschaufförer och bussbolaget Capitol Bus stod mot varandra. På grund av sin treåriga villkorliga dom kan Kong Atith inte längre arbeta som fackföreningsledare.

G. Den 31 juli 2020 frihetsberövade myndigheterna Rong Chhun, ordförande för Kambodjas oberoende centralorganisation, utan någon arresteringsorder i hans hem i Phnom Penh. Den 1 augusti 2020 åtalades han för ”uppvigling till brott” enligt artiklarna 494 och 495 i Kambodjas strafflag. I väntan på rättegång placerades han i häkte på interneringsanläggning 1 i Phnom Penh.

H. Under hela den tid som massrättegångarna pågick från november 2020 till februari 2021 lades inga trovärdiga bevis fram. De tilltalade fick inte närvara vid rättegångarna. Allmänheten var till stora delar utestängd från domstolsförhandlingarna. Det har förekommit uppgifter om att tilltalade invänt mot de påstådda erkännanden som åberopats i rätten och hävdat att dessa skrivits under, eller bekräftats med tumavtryck, under tvång och utan något juridiskt ombud närvarande.

I. De av tingsrätten i Phnom Penh iscensatta rättegångarna strider mot de processrättsliga och materiella krav på en rättvis rättegång som står inskrivna i Kambodjas strafflag och i artikel 14.3 d i den internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter.

J. Sedan 2017 har Kambodjas regering vidtagit en rad repressiva åtgärder där man kringskurit det politiska deltagandet och valrättigheterna i landet, rört sig bort från demokratiseringsvägen och skapat en auktoritär stat.

K. Den 16 november 2017 tillkännagav Högsta domstolen upplösningen av CNRP.

L. Valet 2018 i Kambodja levde inte upp till internationella miniminormer för demokratiska val och gjorde att det styrande partiet, Kambodjanska folkpartiet (CPP), kunde ta full kontroll över samtliga platser i både senaten och nationalförsamlingen och därmed de facto skapa en enpartistat utan parlamentarisk opposition.

M. De kambodjanska myndigheterna har tillkännagett att nästa lokalval kommer att äga rum den 5 juni 2022, detta samtidigt som det största oppositionspartiet CNRP alltjämt är upplöst i lagens mening, dess ledare har dömts och förbjudits att bedriva politik och dess anhängare trakasseras, grips och utsätts för våld.

Torsdagen den 11 mars 2021

N. FN:s människorättsexperter har uttryckt oro över de allt hårdare restriktionerna för civilsamhället i Kambodja.

O. Den 12 februari 2020 beslutade kommissionen att dra tillbaka en del av de tullförmåner som beviljats Kambodja inom ramen för EU:s handelsordning ”allt utom vapen” på grund av de allvarliga och systematiska kränkningarna av de människorättsprinciper som står inskrivna i den internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter.

1. Europaparlamentet uppmanar Kambodjas regering att sätta stopp för alla former av trakasserier, hot och politiskt motiverade åtal mot oppositionsmedlemmar, fackföreningsmedlemmar, människorättsförsvarare, medier och civilsamhällesaktörer. Parlamentet uppmanar säkerhetsstyrkorna att avstå från onödigt och överdrivet våld mot dem som deltar i fredliga protester.

2. Europaparlamentet uppmanar de kambodjanska myndigheterna att omedelbart och utan förbehåll ogiltigförklara domarna mot Sam Rainsy, Mu Sochua, Eng Chhay Eang, Ou Chanrith, Ho Vann, Long Ry, Men Sothavrin, Tiolung Saumura och Nuth Romduol.

3. Europaparlamentet uppmanar de kambodjanska myndigheterna att inleda en nationell försoningsprocess genom en äkta och inkluderande dialog med de politiska oppositionspartierna och det civila samhället.

4. Europaparlamentet uppmanar Kambodjas regering att utan dröjsmål frige alla personer som frihetsberövats för att ha utövat sina mänskliga rättigheter och att lägga ned alla åtal mot dem. Parlamentet framhåller att åtalen mot de över 130 personerna är politiskt motiverade och syftar till att utrota alla avvikande åsikter.

5. Europaparlamentet är bestört över och fördömer de tilltagande människorättskränkningarna i Kambodja, bland annat våldet mot fredliga demonstranter, antagandet av nya repressiva lagar och gripandet av människorättsförsvarare, journalister, oppositionspartiaktivister, miljöaktivister, studerande och vanliga medborgare som fredligt uttryckt sina åsikter.

6. Europaparlamentet uppmanar med kraft Kambodjas regering att upphäva alla repressiva lagar, däribland de nya dekret och lagförslag som reglerar den digitala miljön och ger regeringen möjlighet att skärpa onlineövervakningen samt censuren av och kontrollen över internet, och att upphäva alla ändringar som på senare tid gjorts i konstitutionen, strafflagen, lagen om politiska partier, fackföreningslagen, lagen om icke-statliga organisationer och all annan lagstiftning som begränsar yttrandefriheten och de politiska friheterna och som inte är helt i överensstämmelse med Kambodjas skyldigheter och med internationella normer.

7. Europaparlamentet uppmanar de kambodjanska myndigheterna att respektera alla medborgares rätt till en rättvis rättegång, yttrandefrihet, föreningsfrihet och rätt att delta i fredliga sammankomster.

8. Europaparlamentet uppmanar de kambodjanska myndigheterna att omedelbart upphöra med andra former av trakasserier, bland annat rättsliga trakasserier och hot mot oppositionsmedlemmar i landet.

9. Europaparlamentet fördömer de repressiva åtgärder som vidtagits under hälsoskyddets täckmantel och erinrar om att nödåtgärder för att begränsa covid-19-pandein inte får användas för att bara tysta avvikande åsikter.

10. Europaparlamentet uttrycker oro över de tilltagande repressalierna mot miljöaktivister. Parlamentet är bestört över att de figurerat i den senaste tidens massrättegångar.

11. Europaparlamentet upprepar att valet varken var fritt eller rättvist och att CPP inte bör betraktas som det legitima styrande partiet i Kambodja. Parlamentet framhåller att val kan vara verkligt fria och rättvisa endast om oppositionspartier tillåts delta.

12. Europaparlamentet uppmanar Kambodjas regering att återupprätta demokratin och att se till att lagtillämpningen respekterar de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, vilket omfattar ett fullständigt iakttagande av konstitutionens bestämmelser om mångfald och förenings- och yttrandefrihet.

13. Europaparlamentet uttrycker allvarlig oro över regeringens kontinuerliga åtgärder och trakasserier mot oberoende medier och journalister, som undertrycker deras rätt till yttrandefrihet, däribland rätten att hysa åsikter och att ta emot och sprida information och idéer utan offentliga myndigheters inbladning. Parlamentet uttrycker bestörtning över att flera journalister fängslats för sin oberoende rapportering efter konstruerade anklagelser.

14. Europaparlamentet beklagar att Kambodjas regering inte iakttagit sin skyldighet i fråga om att åtgärda allvarliga och systematiska kränkningar av det politiska deltagandet, yttrandefriheten och föreningsfriheten, vilket föranledde kommissionen att besluta att dra tillbaka en del av de tullförmåner som beviljats Kambodja inom ramen för EU:s handelsordning ”allt utom vapen” från och med den 12 augusti 2020. Parlamentet uppmanar med kraft kommissionen att insistera på tydligt definierade människorättsmåttstockar i alla kontakter med den kambodjanska regeringen och att låta de problematiska frågor som tas upp i denna resolution ingå som en del av dess pågående fördjupade kontakter med myndigheterna, bland annat avseende allt-utom-vapen-ordningen. Parlamentet uppmanar kommissionen att noga övervaka situationen och att bedöma vilken effekt det partiella tillbakadragandet av allt-utom-vapen-ordningen har för de mest sårbara delarna av civilsamhället.

15. Europaparlamentet konstaterar att årets Asien–Europa-toppmöte enligt planen äger rum i Phnom Penh. Parlamentet anser att EU inte bör acceptera valet av plats om inte demokratin återupprättas.

16. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att dra in allt bilateralt ekonomiskt stöd till den kambodjanska regeringen och att i stället rikta in sig på civilsamhällesorganisationer och oppositionspartier.

17. Europaparlamentet uppmanar utrikestjänsten och medlemsstaterna att övervaka människorättssituationen i Kambodja och att handla i full överensstämmelse med EU:s handlingsplan för mänskliga rättigheter och demokrati och med EU:s riktlinjer om människorättsförsvarare. Parlamentet uppmanar EU:s delegation i Phnom Penh och medlemsstaternas ambassader att övervaka rättegångar och avlägga fängelsebesök.

18. Europaparlamentet insisterar på att Kambodjas regering måste samarbeta med kontoret för FN:s högkommissarie för mänskliga rättigheter och FN:s särskilda förfaranden för att låta dem utföra sina uppdrag utan inblandning.

19. Europaparlamentet uppmanar Kambodjas regering att vidta nödvändiga åtgärder för att se till att upplösningen av CNRP snabbt dras tillbaka och att dess 5 007 lokala fullmäktigeledamöter återinsätts.

20. Europaparlamentet upprepar uppmaningen till de kambodjanska myndigheterna från Rhona Smith, FN:s särskilda rapportör om situationen för de mänskliga rättigheterna i Kambodja, om att öppna upp det medborgerliga utrymmet, skydda och främja de grundläggande friheterna, däribland rätten till förenings- och yttrandefrihet, och säkerställa allas rätt till en rättvis rättegång, såsom detta garanteras av internationella människorättsnormer och -standarder och kambodjanska lagar.

21. Europaparlamentet uppdrar med kraft kommissionen och rådet att utarbeta ett övergripande och strategiskt demokratiinitiativ med avseende på länderna i Aseanregionen och att lägga fram det för parlamentet inom sex månader.

22. Europaparlamentet anser att det sedan länge behövs riktade sanktioner, däribland reseförbud och frysning av tillgångar, mot kambodjanska ledare och deras ekonomiska intressen. Parlamentet uppmanar med kraft rådet att anta restriktiva åtgärder mot de politiska ledarna och säkerhetsstyrkornas ledare för de allvarliga människorättskränkningarna och för upplösningen och det efterföljande förtrycket av oppositionen i Kambodja samt mot deras ekonomiska intressen inom ramen för det globala EU-systemet för sanktioner avseende mänskliga rättigheter.

23. Europaparlamentet uppmanar utrikestjänsten och medlemsstaterna att vidta brådskande åtgärder för att vid den 48:e sessionen i FN:s råd för mänskliga rättigheter leda insatserna för ett antagande av en kraftfull resolution som tar upp människorättssituationen i Kambodja, utökar mandatet för FN:s särskilda rapportör om situationen för de mänskliga rättigheterna i Kambodja och begär att FN:s högkommissarie för mänskliga rättigheter övervakar och rapporterar om människorättssituationen i Kambodja och anger de åtgärder som regeringen bör vidta för att efterleva sina internationella människorättsskyldigheter.

24. Europaparlamentet uppmanar Europeiska rådet att anta en formell ståndpunkt om människorättssituationen och demokratiförsämringen i Kambodja.

25. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet, kommissionen, vice ordföranden för kommissionen/unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik, Europeiska utrikestjänsten, generalsekreteraren för Sydostasiatiska nationers förbund, medlemsstaternas regeringar och parlament samt Kambodjas regering och nationalförsamling.